

Հաստատված է
«Հայաստանի պետական տնտեսագիտական
համալսարան» պետական ոչ առևտրային
կազմակերպության գիտական խորհրդի
2021 թվականի ապրիլի 26-ին ընդունված,
գիտական խորհրդի նախագահի կողմից
Ս. Բախչյան
2021 թ.

ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳ
«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՊԵՏԱԿԱՆ ՈՉ ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ
ԱԿԱԴԵՄԻԱԿԱՆ ԿԱԶՄԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ

1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Սույն կանոնակարգի ընդունման հիմքերն են «Կրթության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքը, «Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքը, «Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարան» պետական ոչ առևտրային կազմակերպության (այսուհետ՝ ՀՊՏՀ) կանոնադրությունը, «Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարան» պետական ոչ առևտրային կազմակերպության պրոֆեսորադասախոսական կազմի վերապատրաստման և ատեստավորման կանոնակարգը» և այլ ներքին իրավական ակտերը:

2. Սույն կանոնակարգը սահմանում է ՀՊՏՀ-ի ակադեմիական (գիտամանկավարժական, պրոֆեսորադասախոսական) կազմի մրցութային ընտրության սկզբունքները, պաշտոնների նկարագրությունը և տեղակալման կարգն ու պայմանները:

3. ՀՊՏՀ-ի ակադեմիական կազմը ձևավորվում է թափուր պաշտոնների մրցութային ընտրությամբ (տեղակալման առաջնահերթությամբ) և սույն կարգով նախատեսված դեպքերում՝ ռեկտորի հրամանով 1-ից մինչև 3 տարի ժամկետով նշանակմամբ:

4. ՀՊՏՀ-ի ակադեմիական կազմի պաշտոնների տեղակալումն իրականացվում է պայմանագրային հիմունքներով, բաց մրցութային ընտրության հիման վրա 3-ից մինչև 5 տարի (ըստ ատեստավորման գնահատման միավորի) ժամկետով: Ակադեմիական կազմի անդամի գործունեության արդյունքների գնահատման հիման վրա, նրա հետ աշխատանքային հարաբերությունները կարող են շարունակվել 3 տարի ժամկետով՝ առանց մրցութային ընտրության:

5. ՀՊՏՀ-ի գիտական և վարչական կազմի անդամների համար տեղակալումն իրականացվում է մեկ ուսումնական տարով՝ մինչև 0,5 դրույքաչափով, համատեղությամբ:

6. Ռեկտորը ՀՊՏՀ-ի ակադեմիական կազմի պաշտոններում, տվյալ պաշտոնին հավակնորդի համապատասխանության դեպքում (սույն կանոնակարգի 14-րդ կետ), առանց մրցույթի հրամանագրման իրավունք ունի՝

1) ամբիոնում ազատ հաստիքի (0,25 դրույքաչափից ոչ պակաս) առկայության դեպքում՝ մեկ ուսումնական տարի ժամկետով, իսկ ՀՊՏՀ-ի ակադեմիական կազմի անդամին՝ մեկ տարի ժամկետով և տարեկան երկարաձգման իրավունքով,

2) ամբիոնի թափուր դասաժամերի առկայության դեպքում՝ դասախոսական փաստացի աշխատանքի ժամկետով, ժամավճարային կարգով դասավանդման համար սահմանված ժամային դրույքաչափով վարձատրությամբ՝ պայմանով, որ ժամավճարային հիմունքով ակադեմիական կազմի անդամին տրված

ժամերի քանակը չպետք է գերազանցի Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված աշխատակցի ժամային բեռնվածության առավելագույն չափը:

(6-րդ կետի 2-րդ ենթակետը փոփ., խմբ. 27.09.2024 N 1-5)

7. *(7-րդ կետն ուժը կորցրել է 31.10.2023 N 3-4)*

2. ԱԿԱԴԵՄԻԱԿԱՆ ԿԱԶՄԻ ՊԱՇՏՈՆՆԵՐԸ

8. ՀՊՏՀ-ի ակադեմիական կազմն ընդգրկում է հետևյալ պաշտոնները՝ պրոֆեսոր, դոցենտ, ավագ դասախոս, դասախոս, ասիստենտ:

9. **Պրոֆեսորի** պաշտոն կարող են զբաղեցնել այն անձինք, ովքեր համապատասխան մասնագիտությամբ ունեն գիտությունների դոկտորի կամ թեկնածուի (PhD) գիտական աստիճան և պրոֆեսորի գիտական կոչում, կամ գիտությունների դոկտորի կամ թեկնածուի (PhD) գիտական աստիճան և հրատարակված առնվազն 20 գիտական աշխատանք (այդ թվում 4-ը՝ ազդեցության գործակից ունեցող ամսագրերում), հեղինակ են (կամ համահեղինակ են) դասագրքի կամ ուսումնական ձեռնարկի կամ մենագրության, ունեն 15 տարվա գիտամանկավարժական ստաժ:

(9-րդ կետը փոփ. 31.10.2023 N 3-4)

10. **Դոցենտի** պաշտոն կարող են զբաղեցնել այն անձինք, ովքեր համապատասխան մասնագիտությամբ ունեն գիտությունների դոկտորի կամ թեկնածուի (PhD) գիտական աստիճան և դոցենտի գիտական կոչում, կամ գիտությունների դոկտորի կամ թեկնածուի (PhD) գիտական աստիճան և հրատարակված առնվազն 10 գիտական աշխատանք (այդ թվում 2-ը՝ ազդեցության գործակից ունեցող ամսագրերում), հեղինակ են (կամ համահեղինակ են) դասագրքի կամ ուսումնական ձեռնարկի, ունեն առնվազն 10 տարվա գիտամանկավարժական ստաժ:

(10-րդ կետը փոփ. 31.10.2023 N 3-4)

11. **Ավագ դասախոսի** պաշտոն կարող են զբաղեցնել այն անձինք, ովքեր համապատասխան մասնագիտությամբ ունեն գիտությունների թեկնածուի (PhD) գիտական աստիճան, առնվազն 5 տարվա գիտամանկավարժական ստաժ, ունեն հրատարակված առնվազն 5 գիտական աշխատանք, հեղինակ են (կամ համահեղինակ են) դասագրքի կամ ուսումնական ձեռնարկի կամ դասախոսությունների տեքստի կամ մենագրության կամ տվյալ մասնագիտությամբ դիպլոմավորված մասնագետ են, կամ ունեն մագիստրոսի որակավորման աստիճան և առնվազն 5 տարվա մասնագիտական աշխատանքի ստաժ:

(11-րդ կետը փոփ. 31.10.2023 N 3-4)

12. **Դասախոսի** պաշտոն կարող են զբաղեցնել այն անձինք, ովքեր համապատասխան մասնագիտությամբ ունեն գիտությունների թեկնածուի (PhD) գիտական աստիճան կամ ավարտել են ասպիրանտուրան (հանձնել են որակավորման քննությունները, կամ կուտակել են հետազոտողի կրթական ծրագրով 175 կրեդիտ), ունեն հրատարակված առնվազն 3 գիտական աշխատանք, կամ տվյալ մասնագիտությամբ դիպլոմավորված մասնագետ են, կամ ունեն մագիստրոսի որակավորման աստիճան և առնվազն 3 տարվա մասնագիտական աշխատանքի ստաժ:

13. **Ասիստենտի** պաշտոն կարող են զբաղեցնել այն անձինք, ովքեր տվյալ մասնագիտությամբ ասպիրանտ (հայցորդ) կամ դիպլոմավորված մասնագետ են, կամ ունեն մագիստրոսի որակավորման աստիճան:

(13-րդ կետը փոփ., խմբ. 31.10.2023 N 3-4)

3. ԱԿԱԴԵՄԻԱԿԱՆ ԿԱԶՄԻ ՊԱՇՏՈՆՆԵՐԻ ՏԵՂԱԿԱԼՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

14. Ակադեմիական կազմի պաշտոնների հավակնորդի տեղակալման չափանիշներն են՝

1) բարձրագույն և (կամ) հետբուհական մասնագիտական կրթության որակավորումը,

- 2) գիտական աստիճանը (գիտական կոչումը՝ առկայության դեպքում),
- 3) ուսումնական, գիտահետազոտական, ուսումնամեթոդական գործունեության արդյունքները, տպագրված գիտական աշխատանքները,
- 4) գիտամանկավարժական ստաժը,
- 5) ատեստավորման (վերապատրաստման, որակավորման բարձրացման) փաստաթուղթը,
- 6) ՀՊՏՀ-ում առնվազն մեկ կիսամյակ աշխատած հավակնորդի դեպքում՝ մանկավարժական գործունեության գնահատման ուսանողական հարցումների արդյունքները:

15. Ըստ ակադեմիական կազմի պաշտոնների սահմանվում են ուսումնական, գիտահետազոտական և ուսումնամեթոդական գործունեության հետևյալ բնագավառները.

1) **Պրոֆեսորի** համար՝ դասախոսությունների, գործնական (սեմինար) պարապմունքների վարում, գիտամեթոդական սեմինարների անցկացում, ասպիրանտների և հայցորդների ատենախոսությունների ղեկավարում, մագիստրոսական թեզերի և ավարտական աշխատանքների ղեկավարում, մագիստրոսական և բակալավրական դասընթացների հիմնում և կազմակերպում, մագիստրոսի և բակալավրի կրթական ծրագրերի ղեկավարում, ամբիոնում հետազոտական ծրագրի, խմբի, լաբորատորիայի ղեկավարում, հետազոտական աշխատանքների կազմակերպում և իրականացում, մասնակցություն ծրագրային, մեթոդական և մշտական հանձնախմբերի, խորհուրդների, խորհրդատվական հանձնախմբերի աշխատանքներին:

2) **Դոցենտի** համար՝ դասախոսությունների, գործնական (սեմինար) պարապմունքների վարում, լաբորատոր պարապմունքների անցկացում, գիտամեթոդական սեմինարների անցկացում, ասպիրանտների և հայցորդների ատենախոսությունների ղեկավարում (սահմանված թույլտվության առկայության պարագայում), մագիստրոսական թեզերի և ավարտական աշխատանքների ղեկավարում, մագիստրոսական և բակալավրական դասընթացների հիմնում և

կազմակերպում, գիտամանկավարժական և գիտահետազոտական փորձառությունների ղեկավարում, մագիստրոսի և բակալավրի կրթական ծրագրերի ղեկավարում, ամբիոնում հետազոտական ծրագրի, խմբի, լաբորատորիայի ղեկավարում, հետազոտական աշխատանքների իրականացում, մասնակցություն ծրագրային, մեթոդական և մշտական հանձնախմբերի, խորհուրդների, խորհրդատվական հանձնախմբերի աշխատանքներին:

3) **Ավագ դասախոսի** համար՝ դասախոսությունների, գործնական (սեմինար) պարապմունքների վարում, լաբորատոր պարապմունքների անցկացում, մագիստրոսական թեզերի և ավարտական աշխատանքների ղեկավարում, գիտամանկավարժական և գիտահետազոտական փորձառությունների ղեկավարում, հետազոտական աշխատանքների իրականացում, մասնակցություն խորհրդատվական հանձնախմբերի աշխատանքներին:

4) **Դասախոսի** համար՝ դասախոսությունների, գործնական (սեմինար) և լաբորատոր պարապմունքների վարում, ավարտական աշխատանքների ղեկավարում, փորձառությունների ղեկավարում, խորհրդատվությունների անցկացում, մասնակցություն ամբիոնի հետազոտական աշխատանքներին:

5) **Ասիստենտի** համար՝ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր պարապմունքների վարում, փորձառությունների ղեկավարում, մասնակցություն ամբիոնի հետազոտական աշխատանքներին:

4. ԱՎԱԴԵՄԻԱԿԱՆ ԿԱԶՄԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

16. ՀՊՏՀ-ի ակադեմիական կազմի ձևավորումն իրականացվում է հետևյալ հաջորդականությամբ՝

- 1) թափուր պաշտոնների բաց մրցութային ընտրություն,
- 2) սույն կարգով նախատեսված դեպքերում՝ պաշտոններում նշանակում:

17. Թափուր պաշտոնների տեղակալման կարգով ակադեմիական կազմի համալրումն ամբիոններում իրականացվում է ներքոհիշյալ դեպքերում՝

- 1) տարեկան ուսումնական բեռնվածության երաշխավորված կայուն աճի,
- 2) դասավանդողի տարիքային կենսաթոշակի անցնելու և նրա աշխատանքային պայմանագրի լուծման,
- 3) դասավանդողի առողջական վիճակի կամ այլ պատճառներով ակադեմիական գործունեության վաղաժամ դադարեցման,
- 4) աշխատանքային պայմանագրի ժամկետի ավարտից հետո այն չերկարաձգելու, պայմանագիրը չվերակնքելու:

18. *(18-րդ կետն ուժը կորցրել է 31.10.2023 N 3-4)*

5. ԱԿԱԴԵՄԻԱԿԱՆ ԿԱԶՄԻ ՊԱՇՏՈՆՆԵՐԻ ՏԵՂԱԿԱԼՄԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱՐԳԸ

19. ՀՊՏՀ-ում սահմանված ակադեմիական կազմի թափուր պաշտոնների մրցութային ընտրությամբ տեղակալման համար հանրապետական մամուլում, տարին առնվազն մեկ անգամ, տրվում է հայտարարություն, որտեղ նշվում են մրցույթի պայմանները, պաշտոնի հավակնորդին ներկայացվող պահանջները և դիմումների ներկայացման ժամկետը (հայտարարության հրապարակումից՝ 30 օր):

20. Պաշտոնի հավակնորդները նշված ժամկետում համալսարանի մարդկային ռեսուրսների կառավարման բաժին են ներկայացնում՝

- 1) դիմում ռեկտորին,
- 2) կադրերի հաշվառման անհատական թերթիկը,
- 3) գիտական (որակավորման) աստիճանը և գիտական կոչումը հաստատող փաստաթղթերի պատճենները (առկայության դեպքում) կամ բարձրագույն մասնագիտական կրթության ավարտական փաստաթղթի (դիպլոմի) պատճենը,
- 4) հրատարակված գիտական և ուսումնամեթոդական աշխատանքների ցուցակը,
- 5) ինքնակենսագրություն,

- 6) ատեստավորման փաստաթուղթ,
- 7) գիտամանկավարժական ստաժը հավաստող փաստաթղթեր,
- 8) տեղեկանք ասպիրանտուրան ավարտելու մասին:

(20-րդ կեդր փոփ., խմբ. 31.10.2023 N 3-4)

21. Հավակնորդի գործը չի ընդունվում, եթե առկա չեն պահանջվող և պատշաճ փաստաթղթերը և (կամ) չի պահպանվել ներկայացման ժամկետը:

Հավակնորդի դիմումը ռեկտորի կողմից մերժվում է, եթե նրա որակավորումը չի բավարարում մրցույթի պայմաններին կամ չի համապատասխանում ամբիոնի մասնագիտական ուղղվածությանը:

22. Մրցույթին մասնակցելու իրավունք ստացած հավակնորդի (հավակնորդների) դիմումը (դիմումները) քննարկվում է (են) համապատասխան ամբիոնի նիստում:

Հավակնորդի վերաբերյալ կարծիքի և քվեարկության (փակ գաղտնի կամ բաց՝ ըստ ամբիոնի որոշման) արդյունքների արձանագրությունն ամբիոնը ներկայացնում է ՀՊՏՀ գիտական քարտուղարին՝ գիտական խորհրդին կից մրցութային հանձնաժողովին ուղարկելու և նրա գրավոր եզրակացությունը ստանալու համար:

23. Մրցութային հանձնաժողովը անդամների առնվազն 2/3-ի մասնակցությամբ ուսումնասիրում է մրցույթի մասնակիցների փաստաթղթերն ու ներկայացրած այլ նյութերը և տալիս եզրակացություն:

Գիտական քարտուղարը ասիստենտի, դասախոսի, ավագ դասախոսի, դոցենտի պաշտոնի հավակնորդների գործերը (նրանց վերաբերյալ կարծիքների և քվեարկության արդյունքների արձանագրությունը) ներկայացնում է համապատասխան ֆակուլտետի գիտական խորհրդին, իսկ պրոֆեսորի պաշտոնի հավակնորդի գործը՝ ՀՊՏՀ գիտական խորհրդին:

24. Գիտական խորհուրդը անդամների առնվազն 2/3-ի մասնակցությամբ կազմակերպում է փակ գաղտնի քվեարկություն:

Մրցութային հանձնաժողովի նախագահը (իսկ ֆակուլտետի գիտական խորհրդում՝ հանձնաժողովի անդամներից մեկը) ներկայացնում է պաշտոնի հավակնորդի (հավակնորդների) տվյալները, ամբիոնի և մրցութային հանձնաժողովի եզրակացությունները:

Քննարկումներից և ելույթներից հետո ինքնաբացարկ չհայտարարած հավակնորդների ազգանունները, անունները գիտական խորհրդի որոշմամբ գրանցվում են քվեաթերթիկներում:

25. Գիտական խորհրդի անդամների առաջարկով, փակ գաղտնի քվեարկություն անցկացնելու և դրա արդյունքներն ամփոփելու համար, գիտական խորհրդի որոշմամբ, խորհրդի անդամներից ընտրվում է 3 հոգուց ոչ պակաս (կենտ թվով) հաշվիչ հանձնաժողով, որի անդամ չեն կարող լինել հավակնորդները: Հանձնաժողովն իր կազմից ընտրում է նախագահ:

26. Հաշվիչ հանձնաժողովի որոշումներն ընդունվում են անդամների ձայների պարզ մեծամասնությամբ:

27. Մեկ հավակնորդի դեպքում քվեաթերթիկում պետք է նշվեն թեկնածուի ազգանունը, անունը, «կողմ» և «դեմ» բառերը:

28. Մեկից ավելի հավակնորդների դեպքում՝ այբբենական կարգով պետք է նշվեն նրանց ազգանունները, անունները և ազատ վանդակ՝ քվեարկության համար: Քվեաթերթիկի վերջին տողում նշվում է «բոլորին դեմ եմ» արտահայտությունը:

29. Միևնույն ամբիոնի պրոֆեսորի, դոցենտի, ավագ դասախոսի, դասախոսի կամ ասիստենտի՝ մեկից ավելի թափուր պաշտոնների մրցութի հայտարարությամբ սահմանված տեղերի (թվաքանակի) ընտրության քվեաթերթիկում այբբենական կարգով պետք է նշվեն հավակնորդների ազգանունները, անունները և ազատ վանդակ՝ քվեարկության համար, ինչպես նաև «կողմ ձայն կարող են ստանալ հավակնորդներից ոչ ավելի, քան (նշվում է թափուր հաստիքների քանակը)», իսկ վերջին տողում՝ «բոլորին դեմ եմ» արտահայտությունները:

30. Գիտական խորհրդի կազմի յուրաքանչյուր անդամ ստանում է մեկ քվեաթերթիկ՝ ստորագրելով քվեարկողների ցուցակում: Քվեարկության ավարտից հետո հաշվիչ հանձնաժողովն ամփոփում է քվեարկության արդյունքները, հաշվառում անվավեր քվեաթերթիկները և կազմում արձանագրություն:

Վավեր են համարվում այն քվեաթերթիկները, որոնցում՝

1) մեկ թեկնածուի դեպքում թողնված է «կողմ» կամ «դեմ» բառը,

2) քվեարկված է առավելագույնը ամբիոնի թափուր պաշտոնատեղերի թվով թեկնածուների օգտին կամ «բոլորին դեմ եմ»:

Անվավեր են համարվում այն քվեաթերթիկները, որոնցում՝

1) քվեարկված է ամբիոնի առավելագույն թափուր պաշտոնատեղերի թվից ավելի հավակնորդների օգտին,

2) քվեաթերթիկում առկա են չնախատեսված նշումներ՝ ընդգծումներ և ավելորդ նշաններ (հաշվիչ հանձնաժողովի որոշմամբ):

31. Ընտրված է համարվում գիտական խորհրդի նիստին մասնակից անդամների առավելագույն ծայներ ստացած (բայց ոչ պակաս, քան 50% + 1) հավակնորդը, որի վերաբերյալ ընդունվում է որոշում:

32. Մեկից ավելի հավակնորդների պարագայում, գիտական խորհրդի նիստին մասնակից անդամների 50% + 1, սակայն հավասար ծայներ ստացած հավակնորդների համար նույն նիստում կազմակերպվում է կրկնակի քվեարկություն թափուր մնացած պաշտոնների համար:

Կրկնակի քվեարկության ժամանակ ընտրված է համարվում խորհրդի նիստին մասնակից անդամների առավելագույն ծայներ ստացած (բայց ոչ պակաս, քան 50% + 1) հավակնորդը, որի վերաբերյալ ընդունվում է որոշում:

33. Կրկնակի քվեարկությամբ 50% + 1, սակայն հավասար ծայներ ստացած հավակնորդներին, ըստ թափուր պաշտոնների թվաքանակի, ռեկտորը հրամանագրում է հայտարարված պաշտոնում հետևյալ չափանիշների առաջնահերթությամբ՝

1) գիտական աստիճանի առկայություն,

2) գիտամանկավարժական ստաժ (ըստ առավելագույն տևողության):

34. Կրկնակի քվեարկությունը կազմակերպվում է սույն կանոնակարգին համապատասխան:

35. Ռեկտորը, հիմք ընդունելով ՀՊՏՀ և ֆակուլտետի գիտական խորհուրդների որոշումները, ընտրված անձին հրամանագրում է հայտարարված պաշտոնում:

36. Մրցույթի արդյունքները չեղյալ են հայտարարվում միայն սույն կանոնակարգը խախտելու դեպքում:

37. Արգելվում է հղի, նախածննդյան ու հետծննդյան արձակուրդ տրամադրված կանանց և մինչև 3 տարեկան երեխայի խնամքի համար արձակուրդում գտնվողներին նշված շարժառիթներով մրցութային ցուցակում չընդգրկելը կամ մրցույթով անցնելուց հետո նրանց հետ պայմանագիր չկնքելը:

38. Ամբիոնի բաժանման և ամբիոնների միավորման ժամանակ արգելվում է դասախոսների ժամկետից շուտ մրցույթի անցկացումը:

6. ԱՆՑՈՒՄԱՅԻՆ ԵՎ ԵԶՐԱՓՈՒԿ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

39. *(39-րդ կետն ուժը կորցրել է 31.10.2023 N 3-4)*

40. *(40-րդ կետն ուժը կորցրել է 31.10.2023 N 3-4)*